

Rakettjak og búskapur

sjónarmið

Rakettjakið er av í Fólkinginum. Stjórnarflokkarnir hava enn einaferð váttað, at teir vilja fylgja avgerðum Fólkinginsins — eisini í atomvápnasjónarmiðum — og uttanríkisráðharrin verður sitandi.

Flokkurin sum bjargaði honum (Radikali) boðaði týðuliga frá, at nú mátti uttanríkisráðharrin hava lært, at tað ikki bar til hjá einum ráðharra at fara so við leyskrúti, og at munur var á einum vanligum tinglimi og at sita sum ráðharri.

Neyðugt er ofta hjá einum ráðharra at hann dugur at hava tunguna rætt í munnum — orðbar Helweg Petersen, framsegumaðurin hjá Radikala flokkinum, seg.

Næsta stórmálið verður figgjarlógin fyri 1984 — hon skal vera frá ondini áðrenn tingið fer til hús at halda jól.

Hóast ábendingarnar um búskaparlígan bæta, so er veruleikin, at Danmark er tætt bundið av støðuni, sum hon er í umheiminum. Danmark er eitt av teimum londunum, sum livur av at selja idnaðarverur til onnur lond og haraftrat skulu innflytast flestu ráverurnar uttanifrá.

Figgjarglaga framgongdin í útheiminum gjørdi eina munandi vend til tað betra fyri danska búskapin.

Síðani heystið 1982 hevur fyrimumurin ikki minst ligið í bilgasi orkuinnflytan og ráveruinnflytan.

Og júst á hesum økjum hava prislækkingarnar verið í stórum lopum — og skaptu eftir stuttari tíð munandi bæta í búskapinum.

Í hesum døgnum hevur danska figgjarmálaráðið latið úr hondum frágreiðing um víðurskiptini.

Fyri ári síðani varð mett, at gjaldsávinn mótvegis útheiminum vildi verða 20 milliardir krónur í halli, meðan veruliga talið fyri 1983 verður umleið 10 mia. kr.

Statsundirskotið varð somuleiðis mett til uml. 80 mia. kr. í statsundirskoti, nú væntast tað at gerast 60 mia. kr. fyri 1983. Inflasjónin er minkað til 5%

og rentan er 14%, men hóast hetta verður undirskotið á komandi figgjarlóg 58 mia. kr. aftrat.

Í hesum árum er avdrátturin á uttanlandaskuld statsins í stórari øking, og hóast gjaldsávinn nú er munandi minni, ja so skal staturin í 1984 taka upp útlendsk lán fyri einar 10-15 mia. kr. Men hvussu vikur og vendir og hvussuleiðis stjórnin enn greiðir at fáa síni mál framd, antin tað er við stuðli frá Radikali ella Framburðsflokkinum og við hvørt frá Socialdemokratunum, ja so um berst ikki, at nógv velst um hvussu útlitini verða altjóða, hvussu peningagongdin í umheiminum háttar sær.

Áðrenn minnilutastjórnin hjá Anker Jørgensen legði frá sær, varð ikki minni týðuliga og greitt sagt frá, at neyðugt var at fremja eina munandi sparing; figgjarmálaráðharrin Knud Heinesen rópti tá hart og titt varsko, men tað var at enda eingin møguleiki hjá Socialdemokratunum at finna stuðul frá borgarligu flokkunum, sum helst ikki vildu, at ein socialdemokratisk stjórn framdi neyðuga sparipolitikkin.

Somu sjónarmið, sum tá vórðu ferd fram, eru týðuliga í fleiri syftum tey somu, sum figgjarmálaráðið nú leggur fram.

Tað fer helst at vera drúgv, áðrenn støðan kann sigast at verða nøkulunda góð, áðrenn arbeiði er fyri flestar hendur, áðrenn statsskuldin er komin í eina rimuliga legu.

Nær ein hampuliga góð støða kann sigast at vera, er stórliga bundið at støðuni annars í umheiminum. Tað eru tekin um framburð í USA og heldur minni í Europu, men ikki so stórir, sum væntað var fyri ári síðani. Og tað er eingin víska fingin fyri, at figgjarglaga uppgongdin, sum verið hevur, heldur á.

Sitandi stjórnin vil fasthalda ein munandi sparipolitik. Tí stjórnin er ikki so trygg, at hon heldur uppgongdina uttanifrá halda fram. Og tað eru spurningarnir í hesum báðum — innlendis sparing og uttanfrákomandi fyrimumur — sum í stórt mál eru politisk telving

partanna millum.

meðan stjórnin fastheldur skerjing í almenna fyrirtaksseminum, heldur andstøðan tað vera ábyrgdarleyst at fremja sparing fyri einhvønn pris, sum ger at fólk í 1000 tali aftrat gerst arbeiðsleyst. Munurin á politikkinum er, at borgarlíga stjórnin brúkar arbeiðsloysið sum jarnbrot til at loysa búskapartrupulleikarnar, meðan andstøðan metir at flestu skulu koma í lønandi vinnu.

Meðan politikkin hjá javnaðarstjórnini hevur verið mest møgulegt at tryggja øllum so nøkulunda rættindi og trygdir sosialt, hevur borgarlíga stjórnin í heilt stóran mun skorið burtur og minkað um sosiala veitingarnar, sum aftur hevur gjørt, at tey sum frammanundan eru illa stødd, nú verða verri fyri.

Sum frá líður, kemur henda gongdin at gera, at tey veiku gerast uppافت veikari, meðan tey sum eru væl fyri frammanundan, verða uppافت betri fyri.

Ein stórri ójafni í samfelagnum.

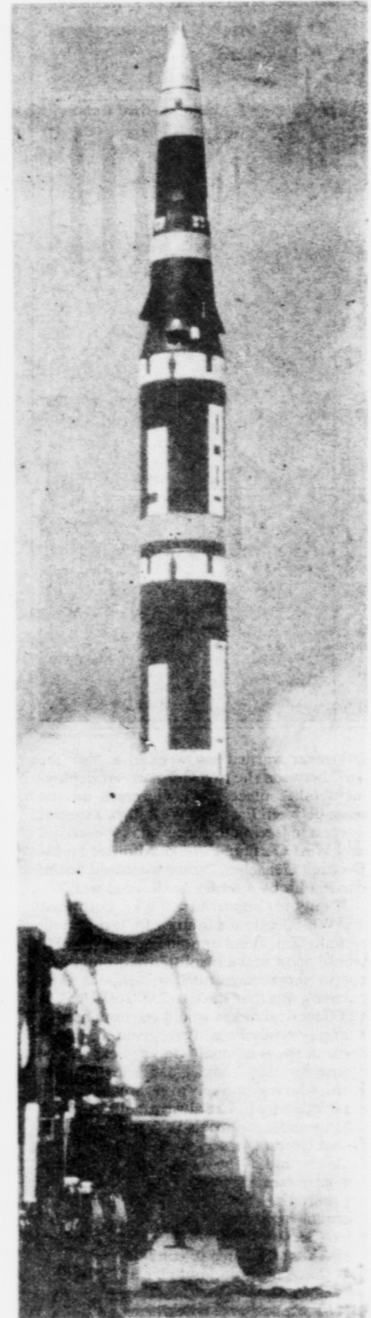
Lágrentupolitikkin í útheiminum er til miklan fyrimumur fyri danska samfelagið. Fyri útflutningin, fyri bústaðarbyggingina, fyri vinnulívssfigging innlendis og fyri statsins lániskuld innlendis.

Og ikki at gloyma at internasjonala rentustøddin er av alstórum týðningi fyri rentugjaldingina til útheimin.

Men Danmark er eitt av teimum londunum, sum hevur ein ídnað, ið verður mettur at vera í sera góðum standi á mongum økjum — og sum er væl førur fyri at kappast við útheimin. Á dygd og í prisi — og tað er hetta sum er aðaltakið; at kunna halda prisleguna soleiðis, at møguleikarnir at kunna kappast eru til staðar.

Komandi politiska kappingin verður á búskaparekinum; men avleiðingarnar, sum koma innlendis av broyttum umstøðum hjá vanligu danskipum, tað verða hesar, sum koma at vera avgerandi fyri, hvussu framtíðin á politiska viðvøllinum fer at laga seg.

Christiansborg, 2. des. 1983
J. Lindenskov

Føroyar sum ferðamannaland!

Smyril Line og Hotel Føroyar við videofilmum í London

Í farnu viku vóru umboð fyri Smyril Line og Hotel Føroyar á ferðafólka-marknaði í London. Tað er einn framsýning ið nevnist World Travel Market, sum verður skipað á hvørjum ári í London.

Á framsýningini luttaka umboð fyri ferðamannafeløg, skipafeløg, hotel- og gistingarhús o.o. Í ár vóru meiri enn 9000 ymsir báðar á framsýningini.

Við sær úr Føroyum høvdu Smyril Line og Hotel Føroyar tveir pýggjar videofilmar, sum eru tiknir upp í Føroyum, í Danmark, Shetlandi,

Noregi og Íslandi. Annar av filmunum er um Hotel Føroyar og Føroyar sum ferðamannaland, meðan hin filmurin er um rutuna hjá Norrönu og tey lond hon vitjar.

Bláðið hevur frætt, at føroyska luttøkan var væleydnað. Stórir áhugi varð vistur Føroyum sum ferðamannaland.

Ein líknandi framsýning verður í Berlin í mars.